

... και ...
... με το πρωτότυπο, και μες ...
... μεταφραση δὲν ἀδιάσπαστα νὰ ...
Μὰ καὶ τ' ἀπλὸ διάβασμα δὶχνει πόσο συνειδητὰ
δούλεψε ὁ μεταφραστής καὶ πόσο πάσιαις νὰ φυλά-
ξει κίπια γνωρίσματα τοῦ ἀθάνατου ἔργου.

Ἀπὸ τὰ μέρη τῆς μεταφράσεως πού μᾶς ἀρέσανε
περισσότερο εἶναι καὶ τὰ περήφανα λόγια πού λέει ὁ
Προμηθεύς, ἀπαντώντας στίς φοβέρες τοῦ Ἑρμῆ :

Τὰ μηνήματα γνώριζα
Ποῦ ξερόνητε ἄρτος καὶ παρῆσανο δὲν εἶναι
ἀπ' ὀχτροῦ; νὰ παθῆναιε πολλά ἔνας ὀχτροῦ.
Καταπάνω μου ἄς ὀχρῆναιε τὸ δίκαιο
καὶ τὸ πῦρ νὰ τ' ἀπποστέλειε.
Ἄς καταῖξει ἡ βροχὴ τὸν ἀγέρχ
μὲ τῶν ἄνοιων ἀνέμενε τὸ βόγγο
Καὶ τῆ γῆ ἀπ' τὴς εἰχες σὺβειλαι
ἄς τρυπῶναιε τοῦ ἀνέλου τὸ μένισμα.
Ἐψωμένω τὸ κῆμα τῆς ἡλιόσας
ἄς σκεπῆται τῶν ἀστρων τὸ δίδω.
Καὶ μὲ δὴναμη στριφογυρίζοντα
τὸ κορμ' μου στὸν Τάρταρο ἄς ρηῆι.
Δὲ μπορεῖ νὰ μοῦ δώσει τὸ θάνατο.

Μὰ καὶ τὰ λόγια τῆς Ἰσῆ, σὲν ἀντικρούζει τὸν
Προμηθεὺς δεινὸν πᾶνω στὸ βράχο, θαρροῦσε πῶς καὶ
αὐτὰ εἶναι καλὰ ἀποδομένα :

Ποῖα γῆ; ποῖα γενεά; καὶ ποῖονε βλέπω μπροστὰ μου;
Δεῖτε; πᾶνω τ' αὐτὸ τὸ βράχο
μέσ' στὸ χειμῶνα βέβαι.
Ποῦ κρῖμα τὸν παιδεύει;
Ἄχ, γιὰ μὲν στὴν ἔκταση γὰ νὰ δεῖ τὸ φῶς μου
σὰ χόρα ποῖα φτασμένα ἔχω;
Ἐλμένα, ἄρμένα,
ὁ αἶψος πῶς μ' ἔχει κεντράμενα,
τὸ εἶωλο τοῦ Ἄργου, τῆς γῆς ὁ γιός.
Μακριά, μακριά τὸ μὲν
ὁ μορμαίνουσε πιστιοῖ.
Μὰ ματὰ γυρίζει πᾶνω πονηρῆ
ποῦ καὶ παρῆσανο δὲν τὸ κρῖνει ἡ γῆ,
παρὰ γὰ μὲ τὴν ἔκταση
ἀπ' τὴν δὴ βγῆναιε καὶ μὲ κινητῆ
νεστικῆ στοὺς ἄμους στὴν ἡλιοκλιτῆ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82
ΛΕΥΣΕΤΑΙ 3-5 Μ.

βρίσκεται μαζί σου ὁ ἄνθρωπος πού ξέρει νὰ σάγα-
πήσει καὶ νὰ σέχτιμήσει. Οἱ Ἰντίες μαζί μὲ τὸν
Κωστῆ, εἶναι πολὺ κοντὰ, κοντινότερα καὶ ἀπὸ τὸν
Σεπόλια... Νὰ φύγετε... Πρέπει νὰ φύγετε κ' οἱ
δύο σας... Νὰ πάτε στὸν τόπο πού καταχτοῦνε οἱ
ἀνθρώποι τὴ ζωὴ... Ἐδῶ τήνε τσαλαπατοῦνε, τήνε
γκρεμίζουνε... καθὼς γκρεμίζανε καὶ τὸ Βενετσιά-
νικο Πύργο...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μὰ ἂ δὲ θελήσει ὁ κ. Κωστῆς;
Ξέρετε, δὲ μπορῶ νὰ ξεχάσω κείνη τὴ σκηνὴ μὲ
τὴν τρανταφυλλιά τῆς Χάρης... Γιατί νὰ τοῦ τήνε
χαρίσει;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δὲ βαρίσαι!.. Τὰ τέτια δὲν
τὰ χαμπαρίζε; ὁ Κωστῆς! Τόνε ξέρω καλὰ, καθὼς
ξέρω καὶ σὲν. Στὰ εἰκοσιπέντε πάτησε, μὰ τὸ
μυαλό του ἔχει πῆξει ἀπὸ τὴ φασκιά ἀκόμα...
Ἄκου με πού στοὺς λέω. Ἄνθρωπος πού μαθαίνει
γερά μὲ ἐπιστήμη, πού γίνεται δικηγόρος μὲ ἀ-
ριστία, πού μαθαίνει γλώσσες, ποῦχει καὶ παραδό-
κια, καὶ λαχταράει θετικὴ δουλιὰ, γυρεύοντας νὰ
γίνει ἔμπορος, δὲν εἶναι ψευτοἔλληνας σὲν τὸ θεῖο
σου, καὶ νὰ μὲ συλλαβῆς, πού νὰ ξιππάζεσαι ἀπὸ
μὲν τρανταφυλλιά, χαρισμένη δὲ καὶ σὲ τῶσους
ἄλλους... Ἐλα, πάμε νὰ τόνε βροῦμε.

ΣΤΗΝ ΨΟΝΙΚΗ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ

Ἀφιερῶνεται στὸν
ΨΥΧΑΡΗ—ΦΩΤΙΑΔΗ—ΠΑΛΛΗ

Χαῖρε! καταφρονημένη,
κρυφὴ χάρη καρδιακιά,
Χαῖρε τώρα δοξασμένη!
Χαῖρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Στῆς ψυχῆς μας πόσα χρόνια,
ξορισμένη τὸ βυθό,
φύναζες «τὸ φῶς ποθῶ»,
καὶ ἀπαντοῦσαν καταφρόνια!

Μὰ μὲ οἶζο στὴν καρδιά μας,
ἀνθισες (ἦταν γραμμένο!)
πᾶ' στὰ χεῖλα τὰ νεκρὰ μας
ἐν' ἀνθόκημομένο!

Ἐν' ἀνθόκημομένο
δίνει ἀνάσταση θανάτου!
καὶ ν' αὐτὴ ἔχει μαρτυρῆ
σὰ... σημαία ἑλληνικῆ!

Χρόνια καταφρονημένη,
κρυφὴ χάρη καρδιακιά,
Χαῖρε τώρα δοξασμένη!
Χαῖρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Χρόνια πᾶνω, τρυπωμένη
σὲ λαγκαθία, σὲ βουνά,
τὴ ζωὴ τὴ σκλαβωμένη
τραγουδοῦσε σιγανά...

Καὶ μουρμούριζες θλιμμένα
καὶ ἀνηχοῦσε μὲ κωμῶ
τῆς Ἑλλάδας μας τὸν ἔνα,
τὸν ἀδιάκοπο παλμό!

Ποῦ τὸν εἶχες ἀκουσμένο
στῆς ρωμαϊκῆς ψυχῆς
τὸ βυθό, τὸ μαγεμένο
χωρὶς στάση ἐποχῆς!

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μὰ νὰ μὴ τοῦ πῆτε τίποτα...
Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τί νὰ τοῦ πῶ; Πῶς τὸν ἄγα-
πᾶς; Τὸ ξέρει. Πᾶμε! Πᾶμε!.. (τῆνε πᾶνει ἀπὸ τὸ
χερὶ καὶ τραβᾶνε. Ἡ Χάρη, ποῦχει βγεῖ κείνη τὴ
στιγμὴ ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τραβᾶει κατὰ κεῖ πού βρι-
σκονταν αὐτοί, τοὺς σταματᾶει).

Η ΧΑΡΗ. Μπᾶ! Καὶ γὼ δὲν τὸ πιστεύω πῶς
θαρθεῖτε! Τὸ πιστεύω μοναχὰ σὲν μοῦ τὸ εἶπε ὁ κ.
Κωστῆς τὴν ὥρα πού κατεβαίναμε ἀπὸ τὰ μᾶξ!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σοβαρά). Κυρία μου, σ' ὅ,τι μὲ
διατάξετε! Ἄφου μὲ διατάξατε νὰρθῶ, μποροῦσα
νὰ μὴ σᾶς ἀκούσω;

Η ΧΑΡΗ. Καλέ, δὲν τᾶφῆνετε! Σεῖς δὲν
ἀκούτε παρακάλια καὶ θᾶκούστε διαταγές;... Ἐ-
λενίτσα μου, σὲ παρακλῶ, πετάξου στὸ σπίτι καὶ
κοίταξε νὰ τοιμάσῃς τὸ τραπέζι. Ὅπου καὶ ἂν
εἶναι φτάνουν ὁ θεῖός σου κ' ἡ μητέρα σου... Ἴσως
μᾶς φέσουν καὶ κανένα μουσαφέρη, πρέπει νᾶναι δια-
ἔτοιμα... (Ἡ Ἐλενίτσα φεύγει). Κύριε Λάμπρο, κα-
θόμαστε λιγάκι μαζί; Μιὰ χαρὰ εἶναι δῶ... Παρά-
δεισο!..

(ἀκολουθεῖ)

Τὴν ἡρώδη της
τὸν ἑλληνικό της νοῦ,
σὰ χουχλίδι π' ἀνηχᾶει
τὶς φωνές τ' ὠκεανοῦ.

Ἀστραπόμορφη ἀδερφή σου
ἡ πανόρα αλευτεριά
σὲ παρῶταε μοναχὴ σου
στὴ σκλαβιά σου τὴ βαριά!

Κι θυμὸς καὶ τὶς δυὸ γεννοῦσε,
διαν μέσ' στὴν ἀγοριά
μὰ τὸν Ὀλυμπο φιλοῦσε
καὶ μὰ τὸ Σταυρό, ἡ Ἑλλάδα!

Καὶ σὺ, πλέκοντας τὰ χέρι,
μὰ καλοῦσε αλευτεριά,
καὶ μὰ γύρεβες σπάστερα
τ' οὐρανοῦ παυμοριά!—

Σὲν τὴν ἄρωστη παιδιόνη
πὸ τὴν τρυφερὰ ἡ ζωὴ της
καὶ κ' αὐτὴ ἀπέλειπτο
τὸ κορμὶ τοῦ δασκί της,

καὶ σὺ τὴν ἀγκομιχοῦσε,
καὶ μὲ ἄρωστο κωμῶ,
ἔνα ὄνομα καλοῦσε
φοβισμένη: «Σολωμῆ!»

Ἀστραπόμορφη ἀδερφή σου
ἡ δοξαστῆ αλευτεριά
σὲ παρῶταε μοναχὴ σου
στὴ σκλαβιά σου τὴ βαριά!

«Στὴ σκιά γροπλισμένε»
τῶρα πᾶ τοῦ Παρθενῶνα,
περπατᾶ ἀδερφομιμένες,
περπατᾶτε στὸν αἶωνα!..

Σὲν ποτάμι πὸν διαβαίνει
μέσ' στοὺς κάμπους ζωερῶ,
καὶ ὅσο τρέχει καὶ πλαταίνει
τὸ καθάρο τοῦ νεροῦ,

τόσο πὸν πλατὺ λουρίδι
καθορεφίξει τ' οὐρανοῦ!
Ξαπλωθῆτε στὴν παιρῆδα
τοῦ ἑλληνικοῦ τοῦ νοῦ,

γὰ νὰ καθορεφίξει πάλι
τῆς Ἑλλάδας μας ἡ γῆ,
κάθε μέρα πὸν μεγάλη,
τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ!

Χρόνια καταφρονημένη,
κρυφὴ χάρη καρδιακιά,
Χαῖρε! χαῖρε δοξασμένη!
Χαῖρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Κωβπολη Νοέμβριος 1954.
TANTALOS